

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Gfv.V.30.213/2024/5.

A tanács tagjai: Dr. Puskás Péter a tanács elnöke
Dr. Csesznok Judit Anna előadó bíró
Dr. Suba Ildikó bíró
Dr. Tánczos Rita bíró
Dr. Varga Edit bíró

A felperes: név1
cím1

A felperes képviselője: Ügyvédi Iroda
ügyintéző: dr. Erdei Csaba ügyvéd
cím2

Az alperes: név2
cím3

Az alperes képviselője: ifj. Dr. Szilágyi József ügyvéd
cím4

A per tárgya: fegyelmi határozat hatályon kívül helyezése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:
alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Debreceni Ítéltábla
Gf.III.30.034/2024/6. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
Nyíregyházi Törvényszék
8.G.40.172/2023/14. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 150.000 (százötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes – az alperes elnökeként – 2021. július 30-án a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 245. § *a)-b)* pontjaiban foglalt orvvadászat büntette miatt feljelentést tett a .. Rendörkapitányságon az alperes hivatásos vadászával: B.A-val, valamint az alperes két tagjával: B.I-vel és M.J-vel szemben, mert 2021. február 17-én beiratkozás nélkül, továbbá tiltott időben és módon vadásztak szarvasbikákra.

[2] Ugyanezen a napon a felperes a Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (továbbiakban: Mt.) 65. § (1) bekezdése alapján – munkáltatói rendes felmondással – megszüntette B.A. munkaviszonyát, amelyet azzal indokolt, hogy a feljelentésben írt magatartásával szándékosan és súlyosan megsértette a munkaviszonyból származó kötelezettségeit, ezzel lehetetlenné tette a munkaviszony további fenntartását. A felmondásra tekintettel az alperes 2021 augusztusában és szeptemberében 675.000 forint végkielégítést, 547.500 forint felmentési időre járó távolléti díjat és 189.137 Ft szabadságmegváltást fizetett ki B.A-nak.

[3] A felperes feljelentése folytán nyomozás indult a .. Rendörkapitányságon B.A-val, B.I-vel és M.J-vel szemben, akik a bűnösségüket beismerték, de nem tettek részletes vallomást. Erre is figyelemmel a Nyíregyházi Járási Ügyészség vádat emelt velük szemben társtettesként elkövetett orvvadászat büntette miatt.

[4] A Nyíregyházi Járásbíróság 2023. január 6-án jogerős 34.B.528/2022/8. számú ítéletével felmentette B.A-t, B.I-t és M.J-t a vád alól. A jogerős ítélet szerint bűncselekménynek kizárólag az érintett vadfaj valamennyi egyedére vonatkozó vadászati tilalom idején végzett vadászati tevékenység minősül, jelen esetben azonban csak a vadfaj bizonyos egyedeire állt fenn vadászati tilalom, annak megsértését tehát csak vadvédelmi bírsággal lehet szankcionálni, ezért a vád tárgyát képező cselekmény nem bűncselekmény.

[5] Az alperes Fegyelmi Szabályzatának (továbbiakban: FSZ) 3. § (1) pontja szerint fegyelmi vétséget követ el az a vadász, aki

b.) a vadásztársaság alapszabályának, háziszabályzatának, előírásait, vagy a vadásztársaság közgyűlésének, és elnökségének határozatait nem tartja be;

c.) választással elnyert megbízatásával tisztségével visszaél, jogait rosszhiszeműen gyakorolja;

d.) a vadásztársaság tagjait, testületeit alaptalanul megvádolja;

f.) szándékosan vagy gondatlanságból a V.T.-nak anyagi vagy erkölcsi kárt okoz.

[6] A FSZ. 12. § (1) pontja szerint a fegyelmi eljárás megindítását megelőzően vizsgálni kell, hogy az adott cselekménynem évült-e el. Elévült a cselekmény, ha

a.) a fegyelmi vétség elkövetése óta egy év már eltelt

b.) a fegyelmi vétség elkövetéséről a fegyelmi jogkör gyakorlójának több mint három hónapja tudomása van.

[7] A FSZ. 12. § (2) pontja szerint, ha a fegyelmi eljárás alapját képező ügyben büntető vagy szabálysértési eljárás indult, az elévülés az eljárás jogerős befejezésekor kezdődik.

[8] Az alperes az ügyben érintett B.I. helyett dr. G.G-t jelölte ki a Fegyelmi Bizottság (a továbbiakban: FB) elnökének, aki 2023. január 25-én fegyelmi eljárást indított a felperessel szemben. Az FB a 2023. február 7-én meghozott 1/2023. (II.7.) számú határozatával a felperest a FSZ 3. § (1) pontjának b.), c.), d.) és f.) alpontjaiban meghatározott fegyelmi vétségek elkövetése miatt kizárta az alperes tagjai közül.

[9] A határozatának indokolásában kifejtette, hogy a FSZ 3. § (1) pont d.) alpontja szerinti fegyelmi vétséget a felperes megvalósította, mert név szerint, de – a bíróság felmentő ítéletére is figyelemmel – alaptalanul vádolta meg B.A., B.I. és M.J. tagokat bűncselekmény elkövetésével.

[10] A FSZ 3. § (1) pont b.) és c.) alpontjai szerinti fegyelmi vétségeket is elkövette a felperes, mert fegyelmi eljárás, vagy az ügy tényleges kivizsgálása nélkül, önhatalmúlag, az elnöki tisztségével visszaélve tett büntetőfeljelentést a tagokkal szemben.

[11] A FSZ 3. § (1) pont f.) alpontja szerint fegyelmi vétséget azzal valósította meg a felperes, hogy B.A. munkaviszonyát – az ártatlanság vélelmét megsértve – rendkívüli helyett rendes munkáltatói felmondással szüntette meg, és így az elbocsátott munkavállalónak kifizetett 1.393.637 forint összegben vagyoni kárt okozott az alperesnek. Az pedig, hogy az eljárása köztudomásúvá vált a vadásztársaságok és a hatóságok körében, alkalmas volt erkölcsi károk okozására.

[12] A felperes fellebbezése folytán az alperes közgyűlése a 2023. április 28-án meghozott 8/2023. (04.14.) számú határozatával a FB elsőfokú fegyelmi határozatát – a helyes indokai alapján – hatályában fenntartotta.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[13] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban: Ptk.) 3:35. § (1) bekezdése alapján helyezze hatályon kívül az alperes fegyelmi határozatait.

[14] Keresete azon alapult, hogy a FSZ 12. § (1) pont a.) és b.) alpontjai szerint a cselekmény elévült, az alperes elmulasztotta a 2021. július 30-án elkezdődött egyéves elévülési időt, mert csak 2023. január 25-én indított fegyelmi eljárást. Nem tartotta be a tudomásszerzéstől számított három hónapos elévülési időt sem, mert a FB elnöke, B.I., a folyamatban volt büntetőügy miatt már a fegyelmi eljárás megindítása előtt több mint egy évvel tudott a fegyelmi eljárás alapjául szolgáló cselekményekről.

[15] A felperes szerint a fegyelmi határozatok érdemben sem alaposak, mert nem minősül fegyelmi vétségnek az, hogy büntetőjogban járatlan személyként tévesen értelmezte a Btk. hivatkozott szakaszait, figyelemmel arra is, hogy a feljelentés alapján a Nyíregyházi Járási

Ügyészség vádat is emelt. Az Mt. 65. § (1) bekezdése alapján jogosult volt arra, hogy az alperes képviselőjében megszüntesse B.A. munkaviszonyát, így ez sem lehet fegyelmi vétség.

[16] Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a FSZ 12. § (2) pontja értelmében az elévülési idő csak a büntető ítélet átvételekor indult el, így az elévülés nem következett be. A felmentő ítéletre figyelemmel a felperes alaptalanul vádolta az alperes tagjait, ezért elkövette a terhére rótt fegyelmi vétségeket.

Az elsőfokú és másodfokú ítélet

[17] Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperes közgyűlésének 8/2023. (04.14.) számú határozatát – a FB 1/2023. (II.07.) számú határozatára kiterjedő hatállyal – hatályon kívül helyezte.

[18] A határozatának a felülvizsgálat szempontjából releváns indokai szerint akár a feljelentés megtételéhez, akár a munkaviszony megszüntetéséhez kapcsolódik a FSZ 3. § (1) pont b.) és c.) alpontjaiban foglalt fegyelmi vétségek elkövetése, a FSZ 12. § (1) pont a.) alpontjában foglalt egyéves elévülési idő 2021. július 30-án megkezdődött. Az ugyanis, hogy a felperes – a fegyelmi szervek szerint – az alperes belső szabályait megsértve, a tisztségével visszaélve tett feljelentést és mondott fel B.A.-nak, nincs összefüggésben a büntetőeljárással, mert ezeket a kérdéseket nem vizsgálták a büntetőeljárás során. A FSZ 12. § (2) pontja nem ezt az esetet szabályozza, hanem kizárólag akkor alkalmazható, ha a fegyelmi vétséget megalapozó magatartás miatt indul büntető-, vagy szabálysértési eljárás. Ezen rendelkezés indoka az, hogy amennyiben a fegyelmi vétséget megalapozó cselekmény egyúttal bűncselekménynek, vagy szabálysértésnek is minősül, úgy a fegyelmi eljárás megkezdése előtt az arra hatáskörrel rendelkező hatóság vagy bíróság döntsön a bűnösség kérdésében.

[19] Ugyanezen okok miatt a FSZ 3. § (1) pont f.) alpontjában foglalt fegyelmi vétség alapját képező cselekmény büntethetőségének az egyéves elévülési ideje is megkezdődött 2021. július 30-án. A fegyelmi szervek megállapították ugyanis, hogy a felperes csak rendkívüli felmondással szüntethette volna meg B.A. munkaviszonyát, azt tehát, hogy a rendes felmondás nem volt jogszerű, a büntetőeljárástól függetlenül is meg lehetett állapítani.

[20] Az elévülés a FSZ 3. § (1) pont d.) alpontja szerinti fegyelmi vétség esetében is bekövetkezett, mert nem alapozta meg a FSZ 12. § (2) pontjának alkalmazását az, hogy a felperes feljelentése folytán más személyekkel szemben büntetőeljárás indult. A felperes feljelentése nem minősíthető „alaptalan vádolásnak” sem, ez a vétség akkor valósult volna meg, ha a felperes minden alapot nélkülöző tényállítást, kijelentést tesz.

[21] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[22] A másodfokú bíróság teljes mértékben egyetértett az elsőfokú ítéletben kifejtett indokokkal, a fellebbezésben foglaltakra tekintette csak kiemelte, hogy a FSZ 12. § (2) pontja kizárólag arra az esetre vonatkozik, ha a fegyelmi vétség miatt büntetőeljárás indul, csupán ekkor kell tehát a FSZ 12. § (1) pontjában szabályozott elévülési időt a büntetőeljárás jogerős befejezésétől számítani. Mindezt nem cáfolja, hanem kifejezetten megerősíti az, hogy a FSZ 12. § (2) pontja, „a fegyelmi eljárás alapját képező ügy” ugyanis egyértelműen a fegyelmi eljárásra okot adó magatartásra utal. Amennyiben a tagok szándéka arra irányult volna, hogy az elévülési idő ne csak a fegyelmi vétség miatt indult, hanem az azzal összefüggő valamennyi büntetőeljárás jogerős befejezésekor kezdődjön el, akkor a FSZ 12. § (2) pontját

ennek megfelelően szövegezték volna meg. Ilyen kifejezett rendelkezés azonban a FSZ-ben nincs, ennek hiányában pedig az elévülési idő kezdetét megállapító, kiemelten fontos garanciális szabályt nem lehetett kiterjesztően értelmezni. Erre tekintettel a perrel érintett fegyelmi határozatok tárgyát képező valamennyi fegyelmi vétség elévült, az FSZ 12. § (1) pont a.) alpontja szerinti egyéves elévülés idő 2021. július 30-án elkezdődött és lejárt a fegyelmi eljárás megindítása előtt.

[23] Hangsúlyozta a másodfokú bíróság azt is, hogy FSZ 3. § 1. pont b.) és c.) alpontjaiban meghatározott vétség a felperes által fegyelmi eljárás lefolytatása nélkül megtett feljelentésen és/vagy felmondáson alapult. A büntetőeljárásnak azonban nem képezte tárgyát az, hogy a felperes kivizsgálta-e az ügyet a feljelentés vagy a felmondás előtt, sőt ezek a kérdések még csak nem is álltak közvetlen okozati kapcsolatban a büntetőeljárással. Ugyanez igaz a FSZ 3. § 1. pont f.) alpontján alapuló vétségre is, a büntetőeljárásnak ugyanis nem volt tárgya és azzal nem is függött össze az, hogy a felperes kellő gondossággal utánajárt-e a felmondás alapját képező tényeknek, mint ahogy az sem, hogy jogszerűen élt-e a munkáltatói rendes felmondás jogával. Kiemelte, hogy a FSZ 3. § (1) pont d.) alpontjára alapított vétség esetében az FSZ 12. § (2) pontjának helyes értelmezése szerint az elévülési idő kezdetét nem befolyásolta a felperes feljelentése folytán indult büntetőeljárás, mert annak tárgya nem az volt, hogy a felperes a feljelentés benyújtásával követett-e el bűncselekményt vagy nem.

[24] A másodfokú bíróság rámutatott arra is, hogy a fegyelmi határozatok érdemben is alaptalanok, mert az FSZ 3. § (1) pont d.) alpontjának az alaptalan vádolás fordulata – annak a Ptk. 6:8. § (1) bekezdésében foglalt alapelvek szerinti értelmezése alapján – csupán a teljesen légből kapott, minden ténybeli alapot nélkülöző vádaskodásokat foglalja magában. Ennek a perbeli eset nem felelt meg, mert a felperes feljelentésében foglalt tények alapján a nyomozóhatóság büntetőeljárást indított, ennek során az érintett tagok a bűnösségüket elismerték, az ügyészség pedig vádat emelt. Utalt arra is, hogy ezen értelmezés biztosítja azt is, hogy a tagok retorzió nélkül kérhessék a kellő ténybeli alappal rendelkező panaszaik kivizsgálását a hatóságoktól/bíróságoktól, amelyhez szintén fontos közérdek fűződik. Megjegyezte, hogy mindezt nem cáfolják büntető ítélet fellebbezésben hivatkozott részei, mert azok részben a vádlottak vallomását idézték {[35]-[39] bekezdések}, részben pedig a feljelentéssel közvetlenül össze nem függő ellentmondásokra utaltak {pl.: arra, hogy a felperes mikor és hogyan szerzett tudomást a vadásatról, ismerte-e a társas és a tereléses vadászat, valamint a tájidegen vad fogalmát [40]-[47] bekezdések}.

[25] A jogerős ítélet szerint alap nélkül sérelmezte az alperes azt is, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a felperes kizárása tárgyában meghozott közgyűlési határozat elfogadásakor kialakult szavazati arányt, ennek ugyanis a per eldöntése során nem volt jelentősége.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[26] A jogerős ítélettel szemben az alperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen – tartalma alapján – az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereset elutasítását, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[27] Megsértett jogszabályhelyként a Ptk. 6:8. § (1) és (2) bekezdését, 3:4 § (1) bekezdését jelölte meg.

[28] Kifejtette, hogy az eljáró bíróságok tévesen, a Ptk. 6:8. §-át megsértve értelmezték az FSZ 12. § (1) és (2) bekezdését. Az FSZ 12. § (1) pontja egyértelműen a fegyelmi eljárásra okot adó magatartásra utal, kategorikusan a „fegyelmi vétség elkövetése” szófordulatokat használja. Arra az esetre pedig, ha a fegyelmi eljárás alapját képező ügyben – az ügyben érintett személyek minőségétől és a fegyelmi vétséget megalapozó magatartástól, valamint egyéb cselekményektől és magatartásoktól függetlenül – büntető vagy szabálysértési eljárás indult, az FSZ 12. § (2) pontja a „fegyelmi eljárás alapját képező ügyben” szófordulatot használja. Mivel a tagok szándéka arra irányult, hogy az elévülési idő ne csak a fegyelmi vétség miatt indult, hanem az azzal összefüggő valamennyi büntetőeljárás jogerős befejezésekor kezdődjön el, ezért használják tudatosan a „fegyelmi eljárás alapját képező ügyben” szófordulatot. Tekintettel arra, hogy az FSZ 12. § (1) pontjában rögzített objektív és szubjektív határidők kifejezetten a fegyelmi vétségek elkövetéséhez kapcsolódnak, így rendszertanilag és logikailag is megfelelően használják a „fegyelmi vétség elkövetése” szófordulatot. Amennyiben az alperes tagjai a jogerős ítélet szerinti módon kívánták volna szabályozni a fegyelmi vétségeket, akkor a „[h]a a fegyelmi vétség elkövetése miatt büntető vagy szabálysértési eljárás indult, az elévülés az eljárás jogerős befejezésekor kezdődik.” szövegezést alkalmazták volna.

[29] Az alperesi FB mindezekre tekintettel szabályszerűen, minden eljárási garanciát biztosítva járt el akkor, amikor a jogerős büntető ítélet kézhezvétele után indította meg a fegyelmi eljárást a felperessel szemben. Arra az ítélet nélkül nem is lett volna mód, mert csak a felmentő ítélet alapján volt megállapítható, hogy a felperes elkövette az FSZ 3. § (1) pontjának d.) alpontjában foglalt fegyelmi vétséget. E pontban szabályozott fegyelmi vétség esetében a jogerős ítélet [26] bekezdésében a másodfokú bíróság tévesen ítélte meg a büntető ítélet hivatkozott bekezdéseit is. Alaptalan vád az alapvető, az adott területre vonatkozó szakmai ismertek hiányában megtett vád is, amely minden szakami alapot nélkülözően, kifejezetten olyan személyekre irányul, akikkel a vádló bizonyítottan haragos viszonyban áll. A felperest nem a valós igazságérzete motiválta, hanem az, hogy B.A. vadórt eltávolítsa a vadásztársaságból. Az FSZ 3. § (1) pontjának d.) alpontjában foglalt fegyelmi vétséget a felperes elkövette, amely az eljárás megindítására az FSZ 12. § (2) pontja szerinti határidőben sor került.

[30] Fenntartotta azt a hivatkozását is, hogy mivel B.A. munkaviszonyának a megszüntetésével összefüggésben az FSZ 3. § (1) pontjának f.) alpontjában foglalt fegyelmi vétség tényállászerűségét a hivatkozott felmentő ítélet alapozza meg. A fegyelmi eljárás megindítására vonatkozó elévülési idő számítása is az ítélet átvételétől irányadó, mivel az ítélet nélkül nem lehetett megállapítani azt, hogy valóban követett-e el bűncselekményt B.A., amely a felmondás indokául szolgált. A felmondás bűncselekményre hivatkozással nem volt szabályszerű, helyes indokolás a jogerős ítélet előtt a munkáltató bizalomvesztése lehetett volna. A Legfelsőbb Bíróság EBH1999. 147. számon közzétett eseti döntésére tekintettel a felperesnek az azonnali hatályú felmondást kellett volna választania, amennyiben ragaszkodik a bűncselekmény elkövetésére, mint felmondási okra való hivatkozáshoz.

[31] Az FSZ 3. § (1) pontjának b.) és c.) alpontjaiban foglalt fegyelmi vétségek esetében az alperes álláspontja szerint az eljáró bíróságok szintén figyelmen kívül hagyták azt a tény, hogy ezen magatartások tényállászerűségének megállapítása a hivatkozott jogerős büntető ítéletben foglaltakra tekintettel volt csak megállapítható. Ezen ítélet hiányában az alperes jogszerűtlenül minősítette volna fegyelmi vétséggé a felperes magatartásait.

[32] Az alperes a Ptk. 3:4 § (1) bekezdése sérelmét azon az alapon állította, hogy a jogszabály a jogi személy, így az egyesület működésének meghatározását és kialakítását is a jogalanyok, az egyesületi tagok szabad rendelkezésébe utalja, és maga a törvény csak a szabályozás kereteit és korlátait állapítja meg. Ezen elvet kell figyelembe venni nemcsak az

alapszabály, hanem az FSZ esetében is. Az alperes, mint egyesület a jogszabály adta keretek között maga állapította meg a fegyelmi szabályzatát és ezáltal a fegyelmi eljárások rendjét is. Nem hozott jogszabályokkal ellentétes határozatokat, minden eljárásjogi garanciát biztosított a felperes részére, így az eljáró bíróságok jogszabálysértően adtak helyt a keresetnek.

[33] Hivatkozott arra is, hogy a jogerős ítélet jogkérdésben eltér a PJD2021. 29. számon közzétett eseti döntésben rögzítettektől, amely szerint a vadásztársaságok szervezeti formája az egyesület. A Ptk. az egyesületek fegyelmi szabályzatai vonatkozásában nem állapít meg kötelező tartalmi elemeket, valamint az egyesületi önkormányzatiság és autonómia alapján az egyesületek – jogszabályi keretek között – maguk határozhatják meg a fegyelmi eljárás rendjét a szankciókat, továbbá azt is, hogy milyen tényállást megvalósító magatartást minősítsenek fegyelmi vétségnek.

[34] Az alperes sérelmezte azt is, hogy az eljáró bíróságok figyelmen kívül hagyták, hogy az alperes legfőbb szerve 22 igen szavazattal, 1 ellenszavazattal és 2 szavazat tartózkodással, hagyta helyben a felperes kizárását kimondó elsőfokú fegyelmi határozatot.

[35] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében – osztva annak indokait – a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

[36] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

[37] A felülvizsgálat nem a per folytatása, hanem egy kérelemhez kötött és eljárási szabályok által szabályozott rendkívüli jogorvoslati eljárás. Tárgya a jogerős ítélet, amelynek felülvizsgálatát a Pp. 406. § (1) bekezdése értelmében az ügy érdemére kiható jogszabálysértésre, illetve a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre hivatkozással lehet kérni. A felülvizsgálati kérelem tehát a jogerős ítélet anyagi és/vagy eljárásjogi hibájának az orvoslására szolgál, a jogerő áttörésének olyan kivételes eszköze, amelyre csak törvényben meghatározott esetekben és feltételek fennállása esetén kerülhet sor.

[38] A jogerős ítélet felülbírálatának korlátait a felülvizsgálati kérelem és ha van ilyen, a csatlakozó felülvizsgálati kérelem határozza meg: a Kúria az előadott kérelemhez, a megjelölt jogszabálysértésekhez és annak indokaihoz is kötve van [Pp. 423. § (1) bekezdés]. Nincs tehát mód arra, hogy olyan okból állapítsa meg a Kúria a jogerős ítélet jogszabálysértő voltát, amelyre a fél a felülvizsgálati kérelmében nem hivatkozott (Kúria Pfv.20.406/2022/7., Pfv.20.210/2022/6., Pfv.20.101/2024/4.).

[39] A Pp. 413. § (1) bekezdése alapján – többek között a Kúria Pfv.21.291/2020/11., Pfv.21.096/2021/7. számú határozataiban is kifejtett jogértelmezés szerint – a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő, kötelező tartalmi kellékei – egyebek mellett – a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen konjunktív feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt megjelöli a megsértett jogszabályhelyet, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, azaz a jogszabálysértésre való hivatkozása indokát ismerteti. A felülvizsgálatot kérő félnek az általa hivatkozott jogszabálysértéssel összefüggésben a megsértett jogszabályhely konkrétan, a jogforrás, a paragrafusszám, az esetleges bekezdések és pontok számának megadásával kell meghatároznia, követelmény továbbá az is, hogy az így megjelölt jogszabályhely megfeleljen a jogszabálysértés szöveges körülírásának (Kúria

Gfv.30.114/2023/4.). A több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozó felülvizsgálati kérelemnek valamennyi hivatkozás tekintetében rendelkeznie kell ezekkel a törvényben meghatározott, egymással szoros logikai és perjogi kapcsolatban álló kötelező tartalmi kellékekkel. A hiányos hivatkozásokat, azaz a tartalmilag fogyatékos felülvizsgálati kérelmet – vonatkozó részében – a Kúria nem vizsgálhatja érdemben (Kúria Pfv.21.483/2013/8.).

[40] Erre tekintettel – a megsértett jogszabályhely megjelölése hiányában – nem volt vizsgálható az alperes azon hivatkozása, hogy az eljáró bíróságok figyelmen kívül hagyták a határozathozatal során kialakult szavazati arányokat. Adekvát jogszabályhely – különösen a Ptk. 3:37. § (1) bekezdése – megjelölése hiányában az sem volt vizsgálható, hogy a jogerős ítélettel a támadott határozat hatályon kívül helyezésére az FSZ 3. § (1) pont b.)-d.) és f.) alpontjait, valamint a 12. § (1) és (2) pontjait sértő módon került sor, mert a felperes a fegyelmi vétségeket elkövette, illetve a fegyelmi eljárás megindítására elévülési időn belül került sor.

[41] A PJD.2021. 29 szám alatt megjelent döntés a Szegedi Ítéltábla Pf.20.041/2021/7. számú határozata. A felülvizsgálatot azonban csak a Kúria által 2012. január 1-e után hozott, a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett eseti határozattól való eltérésre lehet alapítani [Pp. 406. § (1) bekezdés], így a Szegedi Ítéltábla döntésétől való eltérés a felülvizsgálati eljárásban irreleváns, az a felülvizsgálat alapja nem lehet.

[42] Megjegyzi a Kúria, hogy a Ptk. 3:70. § (2) bekezdése alapján a tag kizárását kimondó határozatot írásba kell foglalni és indokolással kell ellátni; az indokolásnak tartalmaznia kell a kizárás alapjául szolgáló tényeket és bizonyítékokat, továbbá a jogorvoslati lehetőségről való tájékoztatást. Ebből következően nincs mód arra, hogy utóbb, a határozat hatályon kívül helyezése iránti perben az alperes a határozatban nem szereplő további indokokat hozzon fel a kizárás alaposságának alátámasztására. A támadott határozat érdemi alaposságának vizsgálata esetén sem lett volna tehát helye az alperes által B.A. munkaviszonyának megszüntetésével összefüggésben a felülvizsgálati kérelemben előadott, az eredeti kizárást kimondó határozatban nem szereplő érvek vizsgálatának.

[43] A fentiek alapján az alperes Ptk. 6:8. §-ára és 3:4. §-ára való hivatkozásai képezhették a felülvizsgálat tárgyát, amelyek azonban az alábbiakra tekintettel nem voltak alaposak.

[44] A Ptk. 3:4. § (1) bekezdése alapján a jogi személy létrehozásáról a személyek szerződésben, alapító okiratban vagy alapszabályban (a továbbiakban együtt: létesítő okirat) szabadon rendelkezhetnek, a jogi személy szervezetét és működési szabályait maguk állapíthatják meg. Az ezen rendelkezést és a Ptk. 3:36.-37.§§-ait értelmező, Kúria a Pfv.21.454/2018/12. és Pfv.20.591/2020/6. számú határozatai szerint a jogi személy határozatainak bírósági felülvizsgálatát lehetővé tévő jogszabályi rendelkezések (Ptk. Harmadik Könyv XI. fejezet) nem a jogi személy döntéshozatalának a bírói ítélettel való helyettesítésére szolgálnak. A bíróság a törvényességi felügyeleti jogkörében kizárólag a határozat jogsértő voltát vizsgálhatja, ennek megfelelően nem szólhat és nem is kíván beleszólni a társaság (jogi személy) döntéseinek érdemébe, annak belügyeibe. A bíróság ezért nem vizsgálhatja felül egy döntés célszerűségét, gazdaságosságát, vagy megalapozottságát, nem mérlegelheti a döntéshozatal során ütköző érdekeket, azaz nem hozhat határozatot a társaság (jogi személy) helyett, csak a jogi személy jogszabályoknak megfelelő működését és így határozata jogszerűségét ellenőrizheti. A bírósági felülvizsgálatnak ennek megfelelően akkor van helye, ha a határozat valamely jogszabályba ütközik, vagy sérti a jogi személy létesítő okiratát. Ez utóbbi – ahogy arra a Kúria Pfv.20.111/2024/5. számú határozatában is rámutatott – széles körben értelmezendő, felülvizsgálatra van lehetőség jogi személy úgynevezett „belső joga”, tehát Alapszabálya, belső szabályzatainak megsértése esetén is [Ptk. 3:37. § (1) bekezdés].

[45] Jelen esetben az eljárt bíróságok nem sértették meg az egyesületek belső szabályozási autonómiáját rögzítő rendelkezést, csak – a Ptk. 3:36. §-a alapján indított perben a kereset alaposágának megítélése során és az ahhoz szükséges mértékben – értelmezték a támadott határozat alapját képező belső szabályzat hivatkozott rendelkezéseit. Nem lépték túl tehát a jogszabályban meghatározott hatáskörüket, azaz kizárólag a határozat és az annak meghozatalához vezető eljárás jogszerűségét, jelen esetben az FSZ-nak való megfelelőségét ellenőrizték. Eljárásuk ennek megfelelően nem sértette a Ptk. 3:4. § (1) bekezdését.

[46] Nem sérült a Ptk. 6:8. §-a sem. A Kúria az FSZ 12.-ának és 3. § (1) d.) alpontjának az értelmezése kapcsán egyetértett az eljárt bíróságok álláspontjával és túlnyomó részben annak indokaival is. A felülvizsgálati kérelemben foglaltakra tekintettel csak a következők kiemelését tartja szükségesnek.

[47] Az FSZ 12. §-a mindkét pontja – a szabályozás tárgyára tekintettel – kizárólag az adott cselekmény, mint fegyelmi vétség szankcionálása miatt indult fegyelmi eljárásra határozhat meg szabályokat, így az elévülési szabályok is kizárólag az adott cselekményre vonatkozhatnak. Az adott ügyben az FSZ 12. § (1) és (2) pontjának az együttes értelmezéséből az a következtetés vonható le, hogy a fegyelmi vétségnek minősülő cselekmény „elévülése”, azaz a cselekmény szankcionálását szolgáló eljárás megindítására nyitva álló határidő nem függhet olyan büntető- vagy szabálysértési eljárástól, amelynek az adott cselekmény nem tárgya, mert az kiüresítené az FSZ 12. § (1) pontját, amely szerint csak három hónapos szubjektív és az elkövetéstől számított egy éves objektív határidőn belül lehet fegyelmi eljárást megindítani. Az ennél hosszabb határidő alkalmazása az adott szabályozás esetén logikailag csak akkor indokolható, ha az adott fegyelmi vétségnek minősülő cselekmény egyben szabálysértésnek vagy bűncselekménynek is minősülhet és annak tárgyában már folyamatban van hatósági vagy bírósági eljárás. Erre is tekintettel nem értelmezhető másként az FSZ 12. § (2) pontjának a „fegyelmi eljárás alapját képező ügy” kitétel, mint ahogy azt az eljárt bíróságok értelmezték.

[48] Az FSZ 3. § (1) pont d.) alpontjának az értelmezése kapcsán arra kell rámutatni, hogy az alperes fellebbezésében kizárólag arra hivatkozott, hogy az alaptalan vád fogalmát az elsőfokú bíróság által alkalmazott hétköznapi értelmezés mellett büntetőjogilag is értelmezni kell. A másodfokú bíróság kizárólag ezt a hivatkozást vizsgálta és e körben akként foglalt állást, hogy alaptalan vád csak a teljesen légből kapott, minden ténybeli alapot nélkülöző vádaskodásokat foglalja magába. Az alperes arra, hogy az ezen fogalom nem büntetőjogi értelemben vett alaptalan, hanem az alapvető, az adott területre vonatkozó szakmai ismertek hiányában megtett, minden szakmai alapot nélkülözően, a vádlóval haragos viszonyban álló személyekre irányuló „vádát” is takarja, korábban nem hivatkozott, így az már a felülvizsgálati eljárásban nem volt előadható (Kúria Pfv.20.797/2016/11. - BH2017. 232.II.). Ez egyebekben nem is az adott szabályzat szövegének az értelmezését, hanem az adott cselekmény minősítését jelentené, amely már a fegyelmi határozat FSZ-nak való megfelelése körébe tartozó kérdés. Utóbbi azonban a fentebb kifejtettek szerint nem képezte a felülvizsgálat tárgyát.

[49] Mindezek alapján a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta, mert az megfelelt a felülvizsgálat tárgyává tett jogszabályoknak.

[50] A Pp. 405. § (1) bekezdése és 364. §-a folytán alkalmazott Pp. 83. § (1) bekezdése alapján az alperes köteles megfizetni a felperesnek a jogi képviselétével felmerült, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdése szerint a felperes és jogi képviselője közötti megállapodásban meghatározott ügyvédi munkadíj összegét.

[51] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján megfelelően alkalmazott Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[52] Az ítélettel szemben a felülvizsgálat lehetőségét a Pp. 407. § (1) bekezdés *d)* pontja zárja ki.

A határozat elvi tartalma

Nem sérti a bíróság az egyesületek belső szabályozási autonómiáját rögzítő rendelkezést, ha a Ptk. 3:36. §-a alapján indított perben a kereset alaposágának megítélése során és az ahhoz szükséges mértékben értelmezi a támadott határozat alapját képező belső szabályzat rendelkezéseit.

Záró rész

Budapest, 2025. március 19.

Dr. Puskás Péter s.k. a tanács elnöke, dr. Csesznok Judit Anna s.k. előadó bíró, Dr. Suba Ildikó s.k. bíró, dr. Tánczos Rita s.k. bíró, dr. Varga Edit s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

Sz.Sz.

bírószági ügyintéző